باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : **فارسی ۳**	رشته : **کلیّه رشته ها**	تعداد صفحه: **۴**	ساعت شروع: **۱۰ صبح**
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی :	تاریخ امتحان: **۱۳۹۷/۱۰/ ۹**	مدت امتحان: **۹۰ دقیقه**
دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشور در **نوبت دی** ماه سال **۱۳۹۷**		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره

قلمرو زبانی (۷ نمره)

الف معنی واژه (۱/۵ نمره)

۱ **معنی واژه‌های مشخّص شده را با توجّه به شعر و نثر زیر بنویسید .**

الف) تو نمایندهٔ فضلی تو سزاوار ثنایی — ۰/۲۵

ب) همهٔ حضّار یک صدا تصدیق کردند که تخلّصی بس به جاست. — ۰/۲۵

ج) احداث یک خاکریز دو جداره را تنها راه حل می دانست. — ۰/۲۵

۲ **با توجّه به موارد زیر، برای هر یک از واژگان داخل جدول، یک « معادل معنایی » بنویسید.** — ۰/۵

الف) همچو نی زهری و تریاقی که دید ؟ / همچو نی دمساز و مشتاقی که دید ؟

ب) من آن شب در آن موضع حاضر بودم و شما را چراغ فرا می داشتم و مادرت را اعانت می کردم.

ردیف	معنا	واژهٔ معادل
۱	مونس	
۲	یاری	

۳ **معنای کدام واژه، نادرست است ؟** — ۰/۲۵

الف) تاب : فروغ ب) مباهات : سرافرازی ج) سرحد : مرز د) صحیفه : منظره

ب املای واژه : (۱/۵ نمره)

۴ **در هر یک از ابیات و عبارات زیر، کدام واژهٔ داخل کمانک از نظر املایی درست است؟** — ۰/۷۵

الف) تنها برای تعلیم گرفتن، (شبه – شبح) شما را در تاریکی تعقیب می کردم.

ب) برجسته ترین شاگرد (حوزهٔ – حوضهٔ) ادیب بزرگ بود.

ج) داشتم می گفتم، آن شب نیز / (صورتِ – سورتِ) سرمای دی بیدادها می کرد.

۵ **در هر یک از موارد زیر، شکل درست واژه‌های نادرست املایی را بنویسید.** — ۰/۵

الف) هنگام چریق آفتاب در شهر سیرجان اتراق می کردیم.

ب) اگر کوه آتش بود بِسپَرم ازین تنگ خار است اگر بگذرم

۶ **در بین کلمات زیر، کدام واژه اهمّیت املایی دارد؟** — ۰/۲۵

الف) شرف یاب ب) خستگان ج) مکاید د) ماجرا

ج دستور (۴ نمره)

۷ **با توجّه به متن زیر، به پرسش ها پاسخ دهید.** — ۱

« بخند؛ زیرا خندهٔ تو / برای دستان من، / شمشیری است آخته . / خندهٔ تو، در پاییز/ در کنارهٔ دریا / موج کف آلوده اش را / باید برفرازد. »

الف) ترکیب « موج کف آلوده »، « وصفی » است یا « اضافی » ؟

ب) نقش دستوری واژهٔ « شمشیر » چیست ؟ ج) یک « گروه اسمی متمّمی » بنویسید.

د)کدام واژهٔ داخل کمانک در مورد « زمان دقیق فعل» « برفرازد » درست است ؟ (مضارع التزامی- مضارع اخباری)

ادامه سوال ها در صفحهٔ دوم

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : **فارسی ۳**	رشته : **کلیه رشته ها**	تعداد صفحه: **۴**	ساعت شروع: **۱۰ صبح**
پایه دوازدهم دورهٔ دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی :	تاریخ امتحان: **۱۳۹۷/۱۰/ ۹**	مدت امتحان: **۹۰ دقیقه**
دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشور در **نوبت دی** ماه سال **۱۳۹۷**		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
۸	در شعر : « چه حرف تازه ای برای گفتن مانده است یا چه چیز تازه ای برای نوشتن / که بنواند عشق مرا یا سجایای ارزشمند تو را بازگو کند ؟ » الف) چند گروه اسمی « مفعولی » وجود دارد ؟ ب) نوع حرف ربط « یا » را بنویسید .	۰/۵
۹	**با توجه به عبارت زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید .** « نامه را معلّم کلاس سوّم، برایم نوشته بود ؛ به یاد گذشته ها و خاطرات پاریز. » الف) در گروه اسمی « معلّم کلاس سوّم » ، « هسته » کدام کلمه است ؟ ب) نوع « وابستهٔ وابسته » این گروه اسمی را بنویسید. ج) کدام واژه نقش « تبعی » دارد ؟	۰/۲۵ ۰/۷۵
۱۰	**عبارت زیر چند جمله دارد ؟** « لحظهٔ عزیز و شورانگیزی بود؛ لحظه ای که هر سال از نخستین دم بهار، بی صبرانه چشم به راهش بودیم و تابستان وصال، امیدبخش و مهربان می آمد. »	۰/۲۵
۱۱	**مصراع :** « جامه ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن » **را از شیوهٔ بلاغی به شیوهٔ عادی برگردانید.**	۰/۷۵
۱۲	در مصراع : « امروز خورشید در دشت، آیینه دار من و تو » : الف) **کدام واژه حذف شده است ؟** ب) **نوع حذف آن چیست ؟**	۰/۵
	قلمرو ادبی (۵ نمره)	
الف	آرایه‌های ادبی (۳ نمره)	
۱۳	در بیت : « ای مشتِ زمین بر آسمان شو / بر وی بنواز ضربتی چند » **واژگان مشخّص شده چه آرایه ای را پدید می آورند؟**	۰/۵
۱۴	**در عبارت‌های زیر، مفهوم کنایه‌های مشخّص شده را بنویسید.** الف) پیداست که تا چه حد از چنین کاری بیم داشتم امّا دل به دریا زدم و به اتاق درس وارد شدم. ب) می خواهم امروز نشان بدهی که چند مرده حلّاجی .	۰/۲۵ ۰/۲۵
۱۵	**کدام یک از ابیات و عبارات « گروه الف » با آرایه های « گروه ب » ارتباط دارد ؟**(در گروه « ب » یک مورد اضافی است .)	۱

ردیف	الف	ب
۱	هر چه موجودند، از روحانی و جسمانی، طالب کمال اند.	حس آمیزی
۲	به دستور فرمود تا ساروان هیون آرد از دشت، صد کاروان	اسلوب معادله
۳	عشق بر یک فرش بنشاند گدا و شاه را سیل، یکسان می کند پست و بلند راه را	تضاد
۴	از شامّهٔ قوی شما تشخیص بوی حمله غریب نیست.	حسن تعلیل
		جناس

۱۶	**در عبارت** « عُصارهٔ تاکی به قدرتِ او شهدِ فایق شده و تخمِ خرمایی به تربیتش نخلِ باسق گشته . » **واژگان «سجع» را بنویسید.**	۰/۵
۱۷	**با توجه به عبارت زیر، « باز » نماد چه کسانی است؟** آن گاه باز شکاری چنین گفت : « من بسیار کوشیده ام تا روی دست شاهان جا گرفته ام. پیوسته با آنان بوده ام چه جای آن است که من دست شاهان بگذارم و در بیابان های بی آب و علف در جست و جوی سیمرغ سرگردان شوم؟ »	۰/۵
	ادامه سوال ها در صفحهٔ سوم	

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : **فارسی ۳**	رشته : **کلیّه رشته ها**	تعداد صفحه: **۴**	ساعت شروع: **۱۰ صبح**
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی :	تاریخ امتحان: **۱۳۹۷/۱۰/ ۹**	مدت امتحان: **۹۰ دقیقه**
دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشور در **نوبت دی** ماه سال **۱۳۹۷**		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
ب	شعر حفظی (۲ نمره)	
۱۸	**مصراع های کدام بیت« جا به جا » نوشته شده است ؟** الف) لبخندِ گاه گاهت، صبحِ ستاره باران — آیینهٔ نگاهت، پیوندِ صبح و ساحل ب) پیش از من و تو بسیار بودند و نقش بستند — دیوارِ زندگی را زین گونه یادگاران	۰/۲۵
۱۹	**مصراع اوّل این بیت چیست ؟** « ..... باید که خاکِ درگه اهل هنر شوی » الف) در مکتب حقایق پیش ادیب عشق — ب) گر در سرت هوای وصال است حافظا	۰/۵
۲۰	**مصراع دوّم بیت را بنویسید.** « حُسن شهادت از همه حُسنی فراتر است ..... »	۰/۵
۲۱	**بیت :** « تو بودم کردی..... / ..... » **را کامل کنید.**	۰/۷۵
	قلمرو فکری (۸ نمره)	
الف	معنی و مفهوم نثر (۲ نمره)	
۲۲	**معنی و مفهوم عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.** الف) سجده بهترین حالتی بود که می توانست مرا با خاک همسطح و یکسان کند . ب) مرغان جملگی بهانه ها یک سو نهادند.	۱
۲۳	**در هر یک از عبارات زیر مفهوم قسمت‌های مشخّص شده را بنویسید.** الف) عشق، آتش است، هر جا که باشد، جز او رخت، دیگری ننهد. ۰/۵ ب) بوی گُلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت. ۰/۲۵	
۲۴	**مفهوم جملهٔ :** « در کویر، خدا حضور دارد » **چیست ؟**	۰/۲۵
ب	معنی و مفهوم شعر (۲ نمره)	
۲۵	**معنی و مفهوم اشعار زیر را به فارسی روان بنویسید.** الف) پهلوانِ هفت خوان، اکنون / طعمهٔ دام و دهانِ خوان هشتم بود ۰/۵ ب) بباید زدن سنگ را بر سبوی ۰/۵	
۲۶	**معنی و مفهوم قسمت های مشخّص شده را در اشعار زیر بنویسید .** الف) گفت : « مستی، زان سبب افتان و خیزان می روی » **گفت : جُرم راه رفتن نیست، ره هموار نیست** ۰/۵ ب) بفکن ز پی این اساسِ تزویر — بگسل ز هم این نژاد و پیوند ۰/۵	
ج	درک مطلب(۴ نمره)	
۲۷	**مقصود از « راه پیچ در پیچ » در بیت زیر چیست ؟** « به راه این امید پیچ در پیچ — مرا لطف تو می باید، دگر هیچ »	۰/۵
۲۸	**مفهوم مشترک ابیات زیر را بنویسید.** الف) یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر — کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی ب) بنیاد هستی تو چو زیر و زبر شود — در دل مدار هیچ که زیر و زبر شوی	۰/۵
	ادامه سوال ها در صفحهٔ چهارم	

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : **فارسی ۳**	رشته : **کلیّه رشته ها**	تعداد صفحه: **۴**	ساعت شروع: **۱۰ صبح**
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی :	تاریخ امتحان: **۱۳۹۷/۱۰/ ۹**	مدت امتحان: **۹۰ دقیقه**
دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشور در **نوبت دی** ماه سال **۱۳۹۷**		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
۲۹	« این نخستین بار شاید بود / کان کلید گنج مروارید او گم شد . / ناگهان انگار / بر لب آن چاه / سایه ای را دید / او شغاد، آن نابرادر بود » **الف) مقصود از « گنج مروارید » چیست ؟** **ب) « شغاد » نماد چه کسانی است ؟**	۰/۲۵ ۰/۲۵
۳۰	**مصراع « چه غم دیوار امّت را که دارد چون تو پشتیبان ؟ » چه مفهومی دارد ؟**	۰/۵
۳۱	**بیت :** « چشم بگشا به گلستان و ببین جلوهٔ آبِ صاف در گل و خار » **یادآور کدام « وادی عرفان » است ؟**	۰/۲۵
۳۲	**مقصود از عبارت :** « چون تیری که از شست رفته، باز نمی گردد » چیست ؟	۰/۵
۳۳	**با توجّه به عبارت زیر دو پایهٔ رسیدن به « عشق » را بنویسید ؟** « پس اوّل پایه معرفت است و دوم پایه محبّت و سیّم پایه ، عشق . وبه عالَمِ عشق نتوان رسیدن تا از معرفت و محبّت دوپایهٔ نردبان نسازد ».	۰/۵
۳۴	**در بیت « نی حدیث راه پرخون می کند / قصّه های عشق مجنون می کند » مقصود از « راه پرخون » چیست ؟**	۰/۵
۳۵	**در عبارت زیر، « نفس گرفت » چه مفهومی را بیان می کند ؟** « به جلو نگاه کرد تا جایی که چشم کار می کرد، هیچ کس دیده نمی شد، نفس گرفت و دوباره با تمام سرعت دوید. »	۰/۲۵
	فرجامتان نیک باد	جمع نمره ۲۰

www.KetabFarsi.com

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: **فارسی ۳**	رشته: **کلیه رشته ها**	ساعت شروع: ۱۰ صبح	مدّت امتحان: **۹۰ دقیقه**
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه		تاریخ امتحان : **۱۳۹۷/۱۰/ ۹**	
دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشور **دی ماه** سال **۱۳۹۷**		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
	قلمرو زبانی (۷ نمره)	
الف	**معنی واژه (۱/۵ نمره)**	
۱	۱- الف) ستایش – سپاس ۰/۲۵ (ص ۱۰) ب) آنان که در جایی یا مجلسی حضور دارند؛ حاضران ۰/۲۵ (درس ۱۶ ص ۱۳۷) ج) ساخته شدن ۰/۲۵ (ص ۳۱)	۰/۷۵
۲	ردیف | واژهٔ معادل | ۱ | دمساز | ۰/۲۵ (درس ۶ ص ۴۷) | ۲ | اعانت | ۰/۲۵ (ص ۱۲۸)	۰/۵
۳	« د » یا « صحیفه » ۰/۲۵ (درس ۱۸ ص ۱۵۵)	۰/۲۵
ب	**املای واژه (۱/۵ نمره)**	
۴	الف) شبح ۰/۲۵ (درس ۱۱ ص ۹۰) ب) حوزه ۰/۲۵ (درس ۹ ص ۷۱) ج) سورت ۰/۲۵ (درس ۱۳ ص ۱۰۹)	۰/۷۵
۵	الف) چریغ ۰/۲۵ (درس ۸ ص ۶۰) ب) خوار ۰/۲۵ (درس ۱۲ ص ۱۰۱)	۰/۵
۶	« ب » یا « خستگان » ۰/۲۵ (ص ۸۷)	۰/۲۵
ج	**دستور (۴ نمره)**	
۷	الف) وصفی ۰/۲۵ / ب) مسند ۰/۲۵ ج) دستان من یا پاییز یا کنارهٔ دریا (یک مورد ۰/۲۵) د) مضارع التزامی ۰/۲۵(درس ۱۷ ص ۱۵۱-۱۵۰)	۱
۸	الف) دو گروه اسمی مفعولی یا « عشق مرا » و « سجایای ارزشمند تو » ۰/۲۵ ب) همپایگی ۰/۲۵(درس ۱۸ ص ۱۵۵)	۰/۵
۹	الف) هسته : معلّم ۰/۲۵ ب) صفتِ مضاف الیه ۰/۵ ج) خاطرات ۰/۲۵ (درس ۸ ص ۶۴)	۱
۱۰	سه جمله ۰/۲۵ (درس ۹ ص ۷۱)	۰/۲۵
۱۱	جامه ای کاو بهر وطن ۰/۲۵ غرقه به خون ۰/۲۵ نشود . ۰/۲۵ (درس ۳ ص ۲۶)	۰/۷۵
۱۲	الف) است یا فعل ۰/۲۵ ب) حذف به قرینهٔ معنوی ۰/۲۵ (درس ۱۰ ص ۸۴)	۰/۵
	قلمرو ادبی (۵ نمره)	
الف	**آرایه های ادبی (۳ نمره)**	
۱۳	مراعات النّظیر (شبکهٔ معنایی) ۰/۵ (درس ۵ ص ۳۴)	۰/۵
۱۴	الف) شجاع شدم یا نترسیدم ۰/۲۵ (ص ۱۵۷) ب) چقدر توانایی داری ۰/۲۵ (درس ۱۶ ص ۱۳۴-۱۳۳)	۰/۵
۱۵	ردیف | ب (آرایه) | ۱ | تضاد (درس ۷ ص ۵۲) | ۰/۲۵ | ۲ | جناس (درس ۱۲ ص ۱۰۱) | ۰/۲۵ | ۳ | اسلوب معادله (درص ۶ ص ۴۱) | ۰/۲۵ | ۴ | حس آمیزی (درس ۱۱ ص ۸۹) | ۰/۲۵	۱
۱۶	فایق / باسق (شده و گشته هم می‌تواند سجع باشد) ۰/۵ (درس ۱ ص ۱۲)	۰/۵
	ادامه راهنمای تصحیح در صفحه دوم	

www.k-konoor.ir

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: **فارسی ۳**	رشته: **کلیه رشته ها**	ساعت شروع: **۱۰ صبح**	مدّت امتحان: **۹۰ دقیقه**
پایه دوازدهم دورهٔ دوم متوسطه		تاریخ امتحان : **۱۳۹۷/۱۰/۹**	
دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشور **دی ماه** سال **۱۳۹۷**		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱۷	نماد انسانهای جاه طلب و طالب مقام و منصب ۰/۵ (درس ۱۴ ص ۱۲۱)	۰/۵
ب	**شعر حفظی (۲ نمره)**	
۱۸	« الف » یا « **لبخند گاه گاهت، صبح ستاره باران آیینهٔ نگاهت، پیوندِ صبح و ساحل** » (ص ۵۷)	۰/۲۵
۱۹	« ب » یا « **گر در سرت هوای وصال است حافظا** » (ص ۲۴-۲۳)	۰/۵
۲۰	**ای محسن شهید من، ای حُسن بی گناه** ۰/۵ (ص ۹۷)	۰/۵
۲۱	**تو بودم کردی از نابودی و با مهر پروردی فدای نام تو بود و نبودم میهن ای میهن** ۰/۷۵ (ص ۱۱۷)	۰/۷۵
الف	**قلمرو فکری (۸ نمره)**	
	معنی و مفهوم نثر (۲ نمره)	
۲۲	الف) من با سجده، خود را مانند خاک در برابر عظمت پروردگار، پست و کوچک می کنم. ۰/۵ (درس ۱۱ ص ۹۰)	۰/۵
	ب) همهٔ پرندگان (مرغان)، **بهانه ها را کنار گذاشتند (رها کردند)** ۰/۵ (درس ۱۴ ص ۱۲۲)	۰/۵
۲۳	**الف) هرجایی که عشق باشد هیچ چیز دیگری غیر از عشق وجود نخواهدداشت یا فقط عشق مقیم می شود (وجود پیدا می کند)** . ۰/۵ (درس ۷ ص ۵۳) ب) اختیارم را از دست دادم . ۰/۲۵ (درس ۱ ص ۱۴)	۰/۷۵
۲۴	در کویر، معنویت وجود دارد . ۰/۲۵ (درس ۹ ص ۷۱)	۰/۲۵
ب	**معنی و مفهوم شعر (۲ نمره)**	
۲۵	الف) رستم در چاه نیرنگ و حیلهٔ (شغاد) افتاد و کشته شد. ۰/۵ (درس ۱۳ ص ۱۱۲)	۰/۵
	ب) باید(**برای تشخیص خطاکار بودن یا نبودن آن دو نفر)آن ها را آزمایش کنیم.** ۰/۵ (درس ۱۲ ص ۱۰۰)	۰/۵
۲۶	الف) اوضاع جامعه نابه سامان (نامساعد) است . ۰/۵ (درس ۲ ص ۱۹)	۱
	ب) پایه و بنیان این همه مکر و فریب را نابود کن . ۰/۵ (درس ۵ ص ۳۵)	
ج	**درک مطلب (۴ نمره)**	
۲۷	راه دشوار و پر از سختی عشق . ۰/۵ (ص ۱۶۳)	۰/۵
۲۸	**اگر به خدا باور و توجّه قلبی داری، دل کندن تو از علایق مادی (دنیوی) موجب رسیدن تو به حیات معنوی و روحانی می گردد.** (یا مفاهیم مشابه) ۰/۵ (ص ۲۳)	۰/۵
۲۹	الف) لبخند ۰/۲۵ (درس ۱۳ ص ۱۱۳) ب) **نماد انسان های ناجوانمرد و حیله گر** ۰/۲۵	۰/۵
۳۰	امّت مسلمان با یاری (شفاعت) پیامبر اکرم (ص) دلگرم (امیدوار) و شکست ناپذیر می گردند. ۰/۵ (درس۱ ص ۱۳)	۰/۵
۳۱	توحید یا وادی پنجم ۰/۲۵ (درس ۱۴ ص ۱۲۷) (اگر به « وحدت وجود » اشاره شد، نمره تعلق بگیرد.	۰/۲۵
۳۲	کاری که از دست و اختیار خارج شد و قابل جبران نیست ۰/۵ (درس ۱۶ ص ۱۳۹)	۰/۵
۳۳	معرفت – محبّت ۰/۵ (درس ۷ ص ۵۲)	۰/۵
۳۴	راه دشوار و پرخطر عشق. ۰/۵ (درس ۶ ص ۴۷)	۰/۵
۳۵	نفس تازه کرد ۰/۲۵ (ص ۱۴۵)	۰/۲۵
	در بیان معنی و مفهوم ابیات و توضیحات مشابه نظر همکاران محترم صائب است (خدا قوّت همکاران گرامی) جمع نمره	۲۰